

Redaktören har ordet

Ulrika Holgersson

Det talas om vändningar hit och dit, men faktum är att historisk forskning fortfarande utmärks av stor spännvidd och myllrande mångfald. När vi påbörjade arbetet med detta häfte av *Scandia* var en tidigt uttalad ambition att demonstrera den rika variation av artiklar som kommer till oss. Resultatet har blivit ett band av texter som griper över kulturhistoria, politisk och ekonomisk historia, anlägger kritiska vinklar på ämnen som perception, pedagogik, juridik, migration, demokrati, samhällsorganisation och trafik, gör kvalitativa studier av sinnesintryck och kvantitativa undersökningar av demografiska fakta, och som rör sig fram och tillbaka mellan tidigmodern tid och nutid.

I dagens utbildningspolitiska diskussion ropas det ofta och högljutt efter tystnad och disciplin i klassrummet. Men det fanns en tid då det allmänt omhuldade framgångskonceptet för skolan var tysta lärare och talande elever. Om denna situation och vägen fram till vår tids skoldebatt skriver pedagogen Joakim Landahl i numrets inledande artikel.

Två av texterna har ett genustema. Åsa Karlsson Sjögrens och Peter Lindströms artikel tillhör en forskningsinriktning som vi förhoppningsvis får se mer av det närmaste decenniet: rösträttens historia. Det är nu ganska exakt 100 år sedan vissa kvinnor blev valbara till kommunfullmäktige i sina hemorter. Ändå vet vi inte mycket om hur detta påverkade de lokala politiska kulturerna runt om i landet. I denna artikel får vi emellertid följa två kommunala valrörelser i Gävle 1910 och 1912. Också den andra genushistoriska artikeln lyfter fram en bortglömd del av historien. Här söker ekonomihistorikern Daniel Rauhut klagöranden kring den osynliga majoritet kvinnor som invandrade till Sverige de första decennierna efter andra världskriget.

Ytterligare en text är skriven av en ekonomihistoriker. Det är Eva Lindgren som via en undersökning av organiseringen av det svenska trafiksäkerhetsarbetet landar i en diskussion kring den kontrafaktiska frågan om den så kallade nollvisionen hade varit tänkbar före välfärdsstatens uppkomst.

Ett par av texterna förflyttar oss längre tillbaka i tiden och båda visar förtjänstfullt betydelsen av att studera lokal nivå i förhållande till central. Sari Nauman modifierar den tidigare forskningens bild av avskaffandet av edgärdsinstitutionen, alltså utfästandet av en ed om sanning och oskuld för den anklagade att svära på tinget tillsammans med andra, för att på så sätt bli frikänd. Slutligen visar Antti Räihä vad ett komparativt perspektiv kan ge i en studie av hur den lokala förvaltningen och befolkningens inflytande påverkades vid Rysslands övertagande av Kymmenegårds provins i Finland respektive vid Sveriges erövring av de gamla östdanska landskapen.

Häftets temarecension handlar om levnadsteckningarna av Olof Palme. Sverker Oredsson har omsorgsfullt gått igenom den Palmelitteratur som uppstått efter mordet för 25 år sedan. Hans summering utgör en lättillgänglig översikt för alla som vill närma sig denna märklige man i svensk historia.